

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ru} 93. ANULU XII.

Telegrafulu este de doua ori pe septeman: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiuu la espeditura oiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiuu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiuu, in 26 Nov. (8 Dec.) 1864.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Diet'a transsilvana.

Siedinti'a din 7/19 Octobree 1864.

Dupa citirea protocolului in limb'a romana, si dupa-ce preliminarulu fondului de concurentia, statoritu in siedintiele din urma, se citește si a trei'a ora si se priimesce,

la ordinea dileie

Preliminariulu

pentru fondulu de dessarcinarea pamentului in marele Principatu Transsilvani'a pe periodulu finantialu 1864, adeca: dela 1 Novembre 1863 pana la finea lui Decembre 1864, asi'a precum s'a stabilitu acel'a in urm'a consultariloru comitetului dietalu.

(Referinte Klein, representante alu regimului Consiliarulu gubern. L a z a r u.)

Klein da unu respectu istoricu despre iobag'ia, indatoririle, greutat'ile si in fine stergerea eii. In patent'a de dessarcinarea pamentului din 1848 si 1849, se ia privire la aceea, ca mos'ta iobag'esca trece dela tata la fecioru si asi'a mai departe, ca tieranulu platesce pentru ea dare si por'ta greutat'ile publice, cu unu cuventu ca colonii au dreptulu posesiunei, si astfelu proprietariloru li s'au despagubitu numai prestat'unile acelea, ce le facea tieranulu ca possessoru proprietariulu seu superioru, asi'a incatu despagubirea se mesura dupa pretiulu prestat'unei insesi. Cu totulu altmintrea e in patent'a urb. pentru Ungari'a din an. 1853, carea purcede din acelu punctu de vedere, ca proprietarulu fara privire la titlurile de posesiune ale colonului este possessorulu pamentului urbarialu, si norm'a despagubirei este pamentulu insusi, ca candu tier'a aru trebui sa rescumpere dela proprietarulu insusi pamentulu, ear nu prestat'unile pentru pamentu, in favorea colonului. Supt acesta influentia a feudalismului se aduse pat. urb. tranna din an. 1854, carea nu este decatu o nedreptate istorica. — Pana la an. 1815 era iertatu colonului trannu, a se muta de pe mos'ia, deca i erau prea grele condit'unile; Tripartitum Pars III., A. 25 § 2 acesta libertate o sterse si lega pre colonii de glia. Acum se immultira robotele totu intinsu, ear mos'iele se totu micira, dar cu tote acestea trebura sa se dea pentru ele aceleasi prestat'uni. La an. 1714 recunoscuro staturile aceste apesari, dar nu le casara. Prin rescriptulu din 25 Februariu 1747 dispuse regimulu o usurare a coloniloru, dar fara successu. La an. 1769 esira asi'a numitele „puncte“ si se demanda Guvernulu a face unu urbariu, care in sa esu atatu de reu, incatu staturile insesi trebura sa aduca la an. 1791 prin artt. 26 si 27 coloniloru unele usurari, panacandu in fine la an. 1847 se facu urbariulu cunoscutu. Acum fost'au ore cu dreptu, a se lua de norma prestat'unile acelea, care de unu seculu incocce atatu regimulu, catu si staturile insesi le aflasera pre apasatore? si fost'au mos'ia, carea la inceputulu an. 1848 era in posesiunea coloniloru, mesurato're drepta pentru capitalulu de despagubire? Insa sistem'a regimului din an. 1854 nu voi sa scie nimicu de pasurile poporului, si Tranni'a trebui sa plateasca dessarcinarea pamentului mai scumpa decatu tote tierile de corona din imperiu. Boemi'a cu 902 mil. □ si cu 4,778,000 suflete platesce 35,134,971 fl.; Galiti'a cu 1364 mil. □ si 4,632,000 locuitori platesce 90,589,724 fl.; Ungari'a cu 3727 mil. □ si 9,815,000 locuitori platesce 149,710,965 fl.; ear Tranni'a cu 1109 mil. □, din cari numai 697 erau supuse iobag'iei, si d'abia cu 2 mill. locuitori, platesce preste 80 mill.— Cu tote acestea pat. urb. din 21 Iuniu 1854 nu se pote nici anulá nici modificá, pentrucu din ea s'au derivatu de atunci incocce multe drepturi private. Densulu in sa e convinsu, ca Tranni'a nu e'n stare nici a c a m a t u i, necum a p l a t i datoriele, cu care o au incarcatu patent'a. Spre dovada, ca Tranni'a nu e in stare de a portá greutatea impusa, aduce, ca din Tranni'a esu contribufuni directe si indirecte cam 14 mill., si nu este lipsa, ca sa mai espuna densulu, ca Tranni'a

fara vin'a sea bolesce de urmá'ile patentei urb.; ear medicina pentru acesta bóla nu pote fi alt'a, decatu 1) ca opulu dessarcinarei sa se controleze mai bine, 2) ca erorile facute sa se complaneze, si 3) ca imperiulu sa ne dea concursulu seu.— In fine observa, ca dupa aretarea din 30 Septembrie 1864 capitalulu de dessarcinare, ce comitetulu luase in 46,606,360 fl., de atunci incocce, dorere, inca s'au mai urcatu, si ajunse la 47,982,610 fl. Datori'a acest'a este o buruiena veninosa, carea nu scie pana unde va mai cresce; dar aru dori, ca sa fia espusa gerului de tomna si erna, ca si alte plante din clim'a nostra. (Bravo!)

(Apoi citește raportulu comitetului si preliminarulu in limb'a germana, ear notarii si in cea magiara si romana; pre noi in sa nu ne ierta spaciulu, a reproduce acestu raportu, ci ne vomu margini a comunica la tempulu seu preliminarulu.)

Represent. regimulu i L a z a r u vorbi si aici si preste totu la obiectulu acest'a in limb'a germana; si critisandu din mai multe puncte de vedere operatulu, lu afla atatu de defectuosu, mai cu sema la titlulu 5, catu propune a se reda comitetulu spre indreptare.

Thiemann, in cuventare lunga si meritoria, carea e mai cu nepotintia a o estrage, cuprindiendu in sine calculi aritmetici si deductiuni stricte juridice, espune si densulu relele si neajunsurile patentei urb. Aceste rele provinu de acolo, ca anulu normalu pentru dessarcinarea pamenturiloru este an. 1848, si asi'a starea de astadi a lucruriloru aru trebui sa se reduca cu 17 ani indereptu,— ceea ce in sa e mai cu nepotintia, de ore ce atatu possessorii, catu si fostii coloni au interesu de a nu spune adeverulu: possessorii ca sa capete despagubire catu de grasa, ear colonii ca sa capete pamentu catu de multu. Insa fiindca patent'a e data odata, si ce este facutu nu se pote face nefacutu, nu remane alta usurare pentru tiara, decatu 1) ca pamentulu, care inca nu este constatatu sa se constateze in modu adeveratu, ca nu d. e. pentru unu pamentu in munte, care nu aduce mai nimic'a, sa se puna atata despagubire ca pentru unulu din siesu; 2) ca esecutarea legei sa se controleze catu se pote mai tare prin tote mijlocele; 3) ca summ'a de 4 mill. f., ce o pune comitetulu despagubire pentru decime, sa se reduca la valoarea eii cea adeverata, caci este o nedreptate, ca odata sa se despagubesca pamentulu si a dou'a ora decim'a din rodirea aceluasi pamentu, caci astfelu pamentulu se despagubesce de doue ori. O ratorulu incheia cu aceea, ca aru dori a fi nu numai controlorulu ordinaciuniloru ministeriului de finantie, ci si alu dispositiuniloru dietei. (Bravo! Bravo!)

Eduard Herbert nu scie, unde sa ncepa si unde sa termineze vorbirea sea privitoare la unu obiectu atatu de mentosus, precum este recerinti'a fondului de dessarcinarea pamentului pe an. 1864. Cine priimesce creditatea tristului trecutu dela a. 1860, acel'a si fatia cu pat. urb. se va pune pe terenulu fapteloru complinite si se va apuca de lucru; ear cine se pune pe terenulu continuitati de dreptu, acel'a pote pretinde revisiunea patentei. Terenulu acest'a e alu acelor'a, cari aru trebui sa sieda pe bancele cele голе ale dietei. (Bravo!) Nu scie, dice, ce aru face ei, deca aru fi aici; dar pote pentru aceea n'au venitu, ca sa nu intre in perplexitati cu trecutuloru. (Haritate.) Apoi se slobode la o tanguire amara asup'a pat. urb. si a autoriloru eii; caci pecandu in alte tieri fondulu tieriei platesce numai 1/3 la dessarcinarea pamentului, pe atunci Tranni'a platesce 3/3, va sa dica totu; si pecandu Ungari'a, carea e de 5 ori asi'a de mare ca Tranni'a si are pamentu mai bunu, are drumuri ferate, are riuri si canaluri navigabile, platesce dessarcinare 149.710.965 f. pe atunci Tranni'a, carea dupa o proportiune drepta aru fi sa dea numai 29.942.193 f., platesce 74 mill. Si pecandu summele acestea enorme aru trebui sa le plateasca numai aici'a, cari au scapatu de iobag'ia, pe atunci la ele trebue sa contribuie si cei ce n'au fostu iobagi. I se va reflecta, ca preo-

unde sasesca inca trage despagubire pentru decime, insa despagubirea acest'a fisculu o scade candu cu $\frac{1}{4}$, candu cu $\frac{1}{3}$; si deca fisculu partile acestea le-aru dá dreptilor romaneschi de ambe confessiunile, aru face tocmai dreptate. Pat. urb. este tristulu fructu alu sistemii regimului dela an. 1850—1860. Nobilimea magiara adica cacileá fãra sãma pãrocotiinti'a de atunci, si acẽst'a parte din usiurintia, parte ce sa fãca capitalu politicu pe contulu tieriei, adica sa 'mpace pre feudalii cu regimulu, li-au datu atãt'a, cãtu n'au acceptatu ei nici odata. Koronka a disu odata, ca nobilimea magiara a lapedatu singura mantau'a cea de auru, deslegandu iobag'ã; densulu insa dice, ca tocmai dincontra, nobilimea a schimbatu mantau'a sea cea 'nvechita si sdrantioasa pentru alt'a tivita cu auru si blanita cu ermelinu. Densulu in fine din acẽsta datoriu, ce rãde la venitoriulu nostru, ba si alu copiiloru si nepotiloru nostri, nu vede alta scapare, decãtu revederea patentei, carea insa n'o propune, pentruca respectãza drepturile altor'a si tocmai prin acẽst'a documentãza patriotismulu seu. (Bravo! Bravo!)

Mich. Schuller consimte intru tãte cu propunerile facute de comitetu, deca se voru emendã cifrele gresite, si demustra mai pe largu, ca Transsilvani'a are totu dreptulu a apelã la imperiu pentru ajutoriu, pentruca patent'a urbanã s'a facutu fãra scirea si concursulu tieriei, pentruca garant'a pentru platirea intereselor o-a luat u asupr'a sea imperiulu, pentruca Transsilvani'a a suferitu mai multu decãtu alte tieri prin revolutiunea din 1848/49 si in fine pentruca ajutoriulu imperiului s'au acordatu si altoru tieri. (Bravo!)

Birthler, dupace esprime mai nainte bucuria sea, ca diet'a acusi mai dupa 200 ani iar e chãmata a vorbi in causele contributiuniloru tieriei, afla si densulu, ca raportulu comitetului face impressiune fãrte intristãtoare, cãci vedemu o pat. urb., la a cãrei compunere nu scie, predomnit'au ignorantia ori usiurintia. Densulu nu pãte crede, ca regimulu, care poteã si trebuiã sa aiba cunoscintie mai acurate despre imprejurãrile Tranniei, a voitu a aduce o lege, carea ruineza tier'a in privintia economica, ci eugeta numai, ca regimulu a gresitu in chei'a causei urb., dandu o pat. urb. fãra de a avã dinaintea sea unu urbanu, si aducendu astfelu tier'a intr'o positiune, incãtu de nu ne vomu ingrijii de tempuriu, toti la oalta devenimu cersitori. Deci de ore ce raportulu comitetului arata limpede, ca pat. urb. e de lapedatu atãtu in principiu, cãtu si in executare, si ca tier'a nu este in stare a portã acẽsta sarcina; de ore ce insa raportulu nu arata si factorii acei'a, din cari sa se pãta dejudecã temeinicia diselor u sele, pentru aceea in privintia acẽst'a nu-lu pãte partini, dar la partea speciala va face observãrile, ce le va crede trebuinciose, pentru de a aretã si densulu din parte-si, ca va sa conluere dupa potintia la impededarea seraciei si stãrcerei de totu a tieriei. (Bravo!)

Budacker inca credẽ, ca pat. urb. este cea mai dorerãsa rana a tieriei. Opulu, ce are sa-lu pertracteze diet'a, e fãrte trist; cãci pecandu si summ'a aretata de comitetu—70 millioane—e ingrozitãtoare pentru tier'a, densulu e convinsu si documentãza prin cifre, ca summ'a acẽst'a se urca inca multu mai susu si ajunge la 90 millioane (S'audimu!), ceea-ce aru dá apoi aruncaturu de 1 fl. 50 xr. la totu fl. de dare,—o summa, ce nu se va platã nici decum, de ore ce astadi, candu aruncatur'a acẽst'a e de 71 cruceri, dela 800,000 partide trebui sa se scãta darea prin executiune. Apoi analizãza propunerile facute de comitetu, si aflandu-le preabine intemeiate, priimesce si densulu operatulu comitetului cu putine modificãtuni, ce s'aru face ici colea. Apoi combate propunerea reprezentantului regimului.

Mog'a adauge lãnga relele insirate de Budacker si altii inca si acel'a, ca cãte procese se voru mai castigã in favãrea fostiloru iobagi, ale toturoru spese va trebui sa le pãrte tier'a. Densulu deãltimea inca afla, ca relele principale provinu 1) de acolo, ca pamenturile s'au pretiuitu preasusu, 2) ca s'au despagubitu nu prestatiunile urb., ci pamentulu urb. insusi. Apoi imputa linu lui Thiemann, ca a promis u a espune 3 mijloce de ajutoriu, si a espusu numai 2, si in fine se declara pentru proiectulu comitetului, aperandu si pre repres. regim. in contr'a unoru combateru din partea lui Budacker, cu aceea, ca gresielele comise in operatulu comitetului sa se indrepte aici in dieta, eara nu in siedinti'a comitetului.

Thiemann cere cuventu pentru de a indreptã erãrea sea si recapitulãza propunerile ce le-a facutu: 1) revisiunea pat. urb., 2) revisiunea instructiunei, si 3) control'a la executare.

Br. Friedenfels sprijinesce propunerea facuta de Lazaru, cã operatulu sa se redeã comitetului, spre a se emendã erãrele de calculu, ce s'aru aflã, si a i se dá spre scopulu acẽst'a tempu de 24 ore. E sprijimitu.

Lazaru multiamcesce lui Mog'a, cãci l'au aperatu, apoi deslucisce deductiunile sele de mai nainte si repetiesce propunerea sea.

Fiindu tempulu inaintatu, siedinti'a se termina la 2 $\frac{1}{4}$ ore.

Siedinti'a din 8/20 Octobree 1864.

Dupa citirea protocolului in limb'a germana si aducerea la cunoscintia a unei petitiuni predate prin Puscariu a comunei branene Sohodolu pentru regularea referintieloru lor u hotaru cu comun'a Resnovu,

La ordine a dileie continuarea desbaterii asupr'a preliminarului fondulu de dessarcinarea pamentului.

Budacker in cuventu mai lungu combate de nou propunerea facuta de Br. Friedenfels, resp. de repres. regim.: cã operatulu sa se redeã comitetului, pentru cã acẽst'a sa-lu intregesca si sa-lu rectifice in 24 ore; cãci urmarea acestei propuneri aru fi numai aceea, ca tempulu aru trece fãra folosu, si lucrulu insusi n'aru inaintã intru nimicu. (Va urmã.)

Dela Asociatiune.

Sabiiu 24 Novembre, (6 Decembre). Comitetulu Asociatiunei tinu astadi siedinti'a sea lunaria, fiindu de fatia presiedintele, 4 membri ordinari, 3 membri suplenti, apoi oficialii comitetului, afara de archivarulu. Starea cassei se arata de 20,929 fi. 24 xr. v. a. La ordine suntu mai multe afaceri de stipendii, apoi cãte-va colecte incurse. Protocolulu completu credemu ca-lu vomu potã comunicã in numerulu urmatoriu.

Statutele

societãtii pentru literatur'a si cultur'a romãna din Bucovina.

(Continuare si capetu din nr. din urma.)

Partea III.

Despre administratiunea societãtii.

§ 14. Afacerile societãtii se ingrijescu parte de unu comitetu anume, parte de adunarea generala.

A. Despre comitetulu societãtii.

§ 15. Tãte afacerile societãtii, cãte nu suntu rezervate adunãrei generale, se ingrijescu prin unu comitetu alesu de adunarea generala pe cãte trei ani din mijloculu medulariloru fundatori si ordinari, din care comitetu, afara de presiedinte, vice-presiedinte si de secretariu, ese a trei'a parte prin sorti la finea fiacãrui anu, si anume pãna la finea bienului antãiu. Medularii cei esiti prin sorti seu altmintrea se suplinescu prin alegeri amesuratu §. 16.

§ 16. Comitetulu se compune din cinci-spredece medulari, adeca: din presiedinte, vice-presiedinte, din secretariu si din 12 medulari, carii toti se alegu de adunarea generala si suntu realegiveri. Alegerea presiedintelui se intaresce de siefulu tieriei.

§ 17. Comitetulu constituitu alege din mijloculu seu unu bibliotecariu, care este si archivariu, unu cassieru si unu controloru.

§ 18. Insarcinarea medulariloru comitetului este onoraria, numai secretariului i se asemna unu salariu anumitu de cãtra adunarea generala.

§ 19. Comitetulu societãtii va tinã regulatu in tãta lun'a cãte o siedintia si in casuri intetitore si de mai multe ori. Siedinti'a lui o chiama prasiedintele societãtii, seu in lips'a lui, vice-presiedintele, carii si presiedu intr'ens'a.

§ 20. Decisiunile comitetului au numai atuncea valãre, deca suntu de fatia celu putinu optu medulari. Comitetulu decide dupa majoritatea voturiloru celor u de fatia. Protocãlele siedintieloru au sa se publice.

§ 21. Drepturile si datorintiele presiedintelui suntu:

1) de a conchiamã adunarea generala si a comitetului si de a presiedã intr'ensele;

2) de a priveghia, cã desbaterile si conclusurile adunãrilor u sa urmeze potrivit u scopulu si intereselor societãtii;

3) de a representã societatea in afara in afacerile ei; insa in acele afaceri, cari aru produce obligaciuni asupr'a societãtii, este presiedintele constrinsu la invoirea comitetului, si numai atunci voru fi ele obligãtoare, deca hartiele acelea voru fi subscrise pe lãnga presiedinte si de doi medulari ai comitetului, contrasemnate de secretariu si provediute cu sigilulu societãtii.

4) Presiedintele pãte asemnã plãti din banii societãtii numai atunci, candu voru fi ele incuviintiate de comitetu, si deca hãrti'a de asemnatura va fi contrasemnata de secretariu.

5) Impoternicirea pentru ingrijirea afaceriloru societãtii inaintea organeloru din afara se subscriu de presiedinte si de secretariu.

6) Asemenea se subscriu de presiedinte si de secretariu tãte documentele de priimirea medulariloru in societate, cer-

cularele și publicațiunile precum și protocoalele ședințelor adunării generale și a le comitetului.

7) Presedintele îngrijesc de executarea concludurilor adunării generale și ale comitetului și renduiesc cercetarea casei din timp în timp.

§ 22. Vicepresedintele suplinese pre presedinte în toate drepturile și datorințele lui, cându acest'a nu e de fatia.

§ 23. Secretariulu este pastratorulu sigilului, pörta și contrasemnăza protocolulu ședințelor adunării generale și a le comitetului, precum și scrisorile din § 21. — Elu este directorulu cancelariei societății, elu pörta protocolulu esibitelor și registrar'a; aduce la indeplinția concludurile ședințelor și îngrijesc pentru toate recerutele curgătoare ale societății și pentru stringerea veniturilor.

§ 24. Bibliotecariulu îngrijesc de inregistratura și pastrarea opurilor, obiectelor științiale și a foilor periodice ale societății. — Elu pöte impramută din obiectele incredințiate îngrijirii lui numai între marginile instrucțiunei votate de comitetu.

§ 25. Cassierulu incassăza banii societății, pörta socotela despre densii și supune cancelariei list'a remasțiilor în fiecare luna. Elu pregatesc și substerne comitetului socotela anuală spre cercetare; elu este respundiatoru pentru cassa și pörta o cheia dela dens'a.

§ 26. Controlorulu are de a contrasemnă toate actele de socotela, care se tinu de cass'a societății și pörta a două cheia; elu este respundiatoru pentru cassa împreună cu cassierulu.

§ 27. Comitetulu este constrinsu a se tine între marginile bugetului votatu de adunarea generală.

§ 28. De drepturile și datorințele comitetului se tinu înca și următoarele:

1) a priimi operate științiale tramise, și a le supune esaminării;

2) a îngrijii pentru redigerea foiei periodice a societății;

3) a denumi culegatori pentru inlesnirea incassării veniturilor societății;

4) a justifică lucrările sele prin reportu înaintea adunării generale;

5) a priimi medulari noi;

6) a eschide pe acei medulari, cari suntu condamnati pentru o fapta defaimătoare seu pentru lucrarea loră împotriva scopului societății.

§ 29. Societatea va edă o foia periodica pentru publicarea afacerilor sele și pentru latirea mijlocelor înaintătoare de literatur'a și cultur'a poporului român.

B. Despre adunarea generală.

§ 30. Societatea va tine în totu anulu câte o adunare generală, și de voru cere impregiurările și de mai multe ori.

Tinerea adunării generale celu puțin cu 14 zile înainte are sa se făca cunoscută c. r. guvernu alu țierei, alaturandu-se unu program despre obiectele de desbatutu, anumindu-se totu de o data tempulu și locul ținerei adunării generale. Adunarea generală va constă din medularii ei fundatori și ordinari cu votu decisivu. Medularii onorari și corespundinti au intrare liberă cu votu consultatoriu. — Conchiamarea adunării generale se face în scrisu prin invitatiuni către fiecare medulariu seu se publica prin diuare. Loculu regulatu alu adunării este orasiulu Cernautiloru.

Schimbarea loculu o defige adunarea denerală, insa numai acelu locu se pöte alege pentru tinerea adunării generale, unde se afla o diregatoria c. r. politica.

§ 31. In adunările generale numai acei medulari fundatori și ordinari au votu, cari se infatisieza. Impoternicirile nu-su ingaduite.

§ 32. Adunarea generală are drepturile și datorințele următoare:

1) ea alege din sinulu seu pe presedinte, pe vice-presedinte, pe secretariu, și pe ceilalti medulari ai comitetului (§ 16);

2) ea hotaresc indreptariile pentru înaintarea și sporirea scopului societății și pentru administratiunea averei ei;

3) ea decide asupra plängerilor de neprimire că medulariu alu societății, seu de eschidere;

4) ea cercetăza socotelele anuale;

5) ea incuviintieza bugetulu societății pe anulu viitoriu;

6) ea prefige și decide salariulu secretariului;

7) ea defige summa de contribuire pe anulu viitoriu pentru toti medularii (§§ 7 și 8);

8) ea decide asupra acelor päre ale medulariloru către comitetu seu către ei între olalta, cari se ivescu între densii din caus'a societății.

Aceste päre se potu aduce la adunarea generală seu vorbalu seu în scrisu, insa subscrise cu numele parisiului.

§ 33. Adunarea generală decide despre modificatiunile pro-

puse în statute, la a căror'a hotarire se cere jumetate dintre toti medularii ei fundatori și ordinari și dintr'acesti'a celu puțin invoirea a $\frac{2}{3}$. Modificatiunile priimate numai atunci voru avé valöre, cându voru fi intarite de guvernulu statului.

§ 34. Concludurile adunării generale numai atunci'a voru avé potere legală, deca va fi adunarea publicata celu puțin cu 15 zile înainte prin modulu aretatu mai susu (§ 30).

§ 35. Toate concludurile în adunarea generală, afara de casurile prevedute în §§ 33 și 38 se facu prin maioritate absoluta a voturilor.

La egalitatea de voturi atātu în adunarea generală, cătu și în ședințele comitetului decide acea socotintia, la carea se insoliesc presedintele, de altmintrea pica acea propunere.

Defigeri generale.

§ 36. Drepturile și datorințele medulariloru fundatori și ordinari suntu: că ei sa conlucre din toate poterile spre sprijinirea și înaintarea scopului societății. Ei potu face la adunarea generală propuneri în acéta privintia, potu descoperi abuzurile observate în ramurile administratiunei; au dreptu de iniativa și votu decisivu la adunarea generală, deca vinu în persöna; loru li se vendu opurile și foile publicate de societate cu unu pretiu mai josu.

§ 37. Fiecare medulariu incéta de a mai fi 1) prin mörte, 2) prin retragere și 3) prin eschidere.

§ 38. Societatea se desface prin hotarirea adunării generale numai atunci'a, cându voru fi de fatia celu puțin $\frac{2}{3}$ dintre toti medularii ei fundatori și ordinari, și deca dintre acesti'a voru votă pentru desfacere celu puțin $\frac{3}{4}$.

Averea în cărti și obiecte științiale se va dá unui institutu nationalu din patria; cealalta avere insa va remané totă închinata scopului literariu și nationalu alu societății, și administratiunea ei se va îngrijii dupa hotaririle adunării, care va desface societatea.

Banii seu ori ce alta avere închinata de vre-unu medulariu alu societății anume pentru o ramura specială a literaturii și culturii române în Bucovin'a, voru remané și de acum'a înainte pastrati pentru acelu scopu specialu, și administratiunea acestor fundatiuni va urmă în întielesulu uriculu de înfiintare, potrivit vointiei fundatorulu.

Dela Senatul imperialu.

Dupacum comunicaseramu în numerulu din urma, în casa ablegatiloru curge desbaterea specială asupra adresei.

În ședinția 10. din 19 Nov. (1 Dec.) suntu la ordinele zilei alineele 4-8, *) care tracteza despre incetarea vietiei constitutiunale în Lombardo-Venetia, Galitia, Ungaria și Croatia. (Galeriile și logele suntu pline indesuite; ședinția e förte animată.)

Greuter (din Tirolu) e incontr'a acestor alinee, căci nu potemu odată glorifică patent'a din Februaru, de altadata a o numi o coliba, prin carea strabate ventulu și plöia (Alusiune la cuventarea lui Berger din ședinția trecută); apoi cërca a escusă procederea regimului, — argumentele aduse insa nu se prindu și producu mai multu ilaritate decâtu convictiunile dorite. Esinti'a propunerei lui e, ca în aline'a 4 sa nu se dica, ca casa ablegatiloru trebuie sa deplöre, ca într'o parte a imperiului activitatea constitutională parte nu s'au inceputu, parte s'au intreruptu etc., ci: ca trebuie sa deplöre motivele, cari au datu ansa, că într'o parte etc.

(Va urmă.)

Varietăți și noutăți de di.

(Distinctiune.) Mitropolitulu gr. cat. din Leopole, Spiridonu de Litvinovic e denumitu consiliariu intimu.

(Decoratiune.) Maiestatea Sa S'au înduratu a decoră pre d. Consiliaru gubernialu Iacubu Bolog'a cu ordinulu crucei de feru class'a III.

(Viętia frumösa.) În Prussia morira în 14 Novembre, în versta de 87 ani și 9 luni, o parechia de ömeni, cari traiseră în casatoria mai multu de 60 ani, și cari se și nascuseră într'o di.

(Focu.) De curendu se aprinse într'o parte a Londrei o fabrică, și în scurtu tempu foculu casină paguba de mai multu decâtu 2 mill. fl.

Principatele române unite.

Toate spiritele suntu absorbite de îngrijiri pentru fiitörea camera legislativa. Fratii nostri de presté Carpati au de nou ocasiune, de a probă prin alegerile, ce voru face, prin legile, ce voru aduce, maturitatea și vitalitatea lor de natiune. De cerulu, că fiitörea camera sa fia adeverat'a reprezentantia a dorintiloru și aspiratiiloru țierei, ear nu unu câmpu de luptă între partide, nu unu cuibu de agitatiuni și intrigi din partea plutocratiloru și ambitiosiloru nesatiosi, cari sub mantau'a dorerei pentru țiera aveau doreri numai pentru necrătele loru intentiuni și interese! Nu vomu ură camerei române lips'a de partida opositiunala, căci acest'a are missiunea a fi în statu

*) A se vedé proiectulu de adresa în nr. 92 alu „Tel. Rom.“ Red.)

aceea, ce este in natura tempest'a cę curatia aerulu de miasmele stricaciose, ci-i vomu urá numai o opozițiune sincera si loiala, carea sa rivalizeze cu partid'a guvernamentală intru iubirea patriei si intru dorinti'a de a o vedé mare si fericita. —

Consiliile judetieloru continua a eternisá memori'a Domnitorului Alessandru Ioann prin institute publice.

„Bucimulu“ ne spune in privinti'a acést'a inca urmatórele :

— Recunoscinti'a judetieloru, pentru autonomi'a data loru de cátra M. S. Domnitoriulu prin legea consilieru judetiene, se manifestéza in tóte pártile, prin o indoita simtibilitate a animei: prin acte de recunoscinti'a personala cátra parintele patriei Alessandru Ioann I, si prin infiintiarea a câte unu institutu de bine-facere, séu monumentu, care sa eternizeze si sa rechiame generatiunilor viitóre memori'a straluciteloru acte de reforma, ce au priimitu de la alesulu si Domnitoriulu loru.

Astfelu Monitoriulu oficialu comunica, ca consiliulu judetięnu din Putn'a a votatu cladirea unui gimnasiu in orasiulu Focsiani, care sa pórté gloriosulu nume de Alessandru Ioann I.

Consiliulu judetianu din Bacáu a votatu infiintiarea unei scóle pentru fabricarea de instrumente agricole, care sa pórté numele Alessandru Ioann I, cá semnu de recunoscinti'a din partea judetiului pentru maretele acte sevarsite de M. Sea.

Consiliulu judetianu din Neamtü a votatu o piatia publica, pe care sa se asiedie unu monumentu in onórea si numele M. S. Domnitoriului.

Consiliulu judetianu din Gorju a votatu cladirea unei scóle monumentale de baieti in orasiulu Targu-Jiulu, care sa pórté titlu: Scóla Alessandru Ioann I.

Nóue tóte aceste oferte ne placu, pentruca tóte au folosulu loru; chiaru si piatiele si gradinile publice, care cu putina crutiare si delicatetia le combateá mai deunadi o fóia de ale nóstre, au folosulu loru nepretiuitu atátu pentru sanatate, cátu si pentru formarea gustului esteticu, atátu de trebuinciosu poporului nostru; dar cu deosebire ne place a dá si trebuie sa dámu espressiune aprobárei si multiamirei nóstre cátra acele judetie, cari au votatu scóle; si mai indeosebi laudámu consiliulu din Bacáu, care a votatu infiintiarea unui institutu pentru fabricarea unelteloru de agricultura, cáci noi credemu, ca venitoriulu materialu alu principateloru este basatu pe agricultura si comerciulu. Noi Transsilvanii avemu gimnasie destule, avemu „ómeni invetiati“ multi — (nu dicemu destui, cáci destui nu suntu nici odata) — dar avemu putine scóle reale, n'avemu nici o scóla de agricultura ori industria, n'avemu destui ómeni practici, — si simtímu aduncu lips'a loru. Fia, cá principatele románe in privinti'a acést'a sa fia mai fericite decátu noi! —

Presiedintii consilieru judetiene, confirmati de Domnitorulu, suntu urmatorii:

Printiulu Nicolau S u t i u pentru judetiulu Putn'a; apoi dd. Georgiu D i m i t r e s c u pentru Covurlui, Vasiliu A l e s s a n d r y pentru Romanu, Colonelu Stefanu S t o i c ' a pentru Ialomiți'a, Stefanu M i n c o v i c i pentru R.-Saratu, Stefanu R o m a n e a n u pentru Doljiu, Protopopu M o s c u pentru Demboviti'a, Petru O r b e s c u pentru Teleormanu, Ioann A n u s i u pentru Cahulu, Ioann M a r g h i l o m a n u pentru Buzeu, Mateiu P l e s i e s c u pentru Sucév'a, Petru A n a s t a s i u pentru Tecuciu, Zamfiru P e r i a n u pentru Gorgiu, Iancu I p c e a n u pentru Mehediati, Dimitriu L a z a r e s c u pentru Romanati, V. R o m a l o pentru Tutov'a, Mihailu B o g d a n u pentru Argesiu, C. V a s i l i e s c u pentru Vlasca, C. N e g r u z z i pentru Iasy, Prodanu C o s t a c h e pentru Bacáu, Grigoriu B á r s e s c u pentru Oltulu, C. L a h o v a r i pentru Válcea, Preotu Nicolau R o i u pentru Falcu, Dimitriu N i g u l i c i pentru Muscelu, Nicolau R a t e s c u pentru Prahov'a, Petrache S t r e j e s c u pentru Vasluiu, Vasiliu M i c l e s c u pentru Neamtü, Costea T u l c e a n u pentru Ismailu, Barbu V l a d o i a n u pentru Ilfovu, Printiulu A. M o r u z pentru Dorohoiu, Nicolau E l i a d pentru Brail'a, Lascaru I a m a n d i pentru Botosiani. —

Intre mesurile, ce le ia magistratulu capitalei pentru imbinatáiri in toti ramii vietiei comunale, vedemu cu multiamire ingrijiri mai serióse decum fura pána acum, pentru sórtea preotiloru de miru si tinerea in stare buna a bisericeloru. —

O corespundintia germana ne spune, ca Sultanulu au incuviintiatu a se formá unu ordinu romanescu cu numirea: „Steau'a romána.“ Statutele si scopulu lui inca nu suntu cunoscute in publicu. —

Dupa o depesia telegrafica in „Press'a“ de Vienn'a, unu curieru muscalescu a plecatu spre Constantinopole, spre a duce acolo documintele si chrisóvele calugariloru greci in caus'a monastiriloru inchinate. (O comunicámu cu tóta rezerv'a. Red.)

Prospectu politicu.

C a u s ' a g e r m a n a iar incepe a preocupá politic'a. Dupa cele espuse in nr. trecutu, avemu sa adaugemu, ca Saxon'i'a au adusu la bundu o motiune, cá acést'a sa decida: déca

executiunea prin trupele saxoneze si hanoverane este finita ori nu? (si déca prin urmare trupele saxoneze si hanoverane au sa se re'ntórca din Holstein ori au sa remána acolo pána la alta dispositiune?) La acést'a Austri'a si Prussi'a declarara, ca executiunea acést'a este terminata. In fine in siedinti'a din 17/29 Novembre se decise cu 8 contr'a 7 voturi, ca generalulu saxonesu Haake sa remána deocamdata in positiunea sea de acum.

Consternatiunea poteriloru medie si mici germane atát'a e de mare, incátu chiaru si jurnalele au inceputu a vorbi despre aceea, ca staturile medie si mici germane voru sa se arunce in bratiile Franciei, cá sa scape de ale Prussiei. —

Regele Bavariei se va logodí cátu de curendu cu fiic'a principelui Hohenzollern.

In parlamentulu italianu ministrulu Vacc'a propuse unu proiectu de lege, dupa care bunurile preotimei mirenesci sa se incorporeze cu vistieri'a statului, si de acolo regimulu sa pórté spesele cultului cu 5%, ear congregatiunile monachale sa se suspendeze. Se crede, ca propunerea acést'a se va modificá intr'acolo, ca bunurile bisericesci sa devina proprietatea provinciiloru si comuneloru, cari apoi sa tina din veniturile acelor'a pre preotii. — Generalulu Tür a publicatu o brosiura, prin carea cérea a documentá, ca Veneti'a va trebui sa se ia dela Austri'a cu poterea, si ca Itali'a n'are cauza de a se teme de o lupta cu Austri'a.

Imperatulu Napoleonu a cerutu dela ministrulu seu Drouin de Lhuys unu memorandu asupr'a stárei ducatelor dela Elb'a, care sa i se fia si datu.

Mai nou dela Senatul imperialu. In siedinti'a din 3 Decembre veni la desbatere aline'a 13 din proiectulu de adresa, privitóre la starea de asedia din Galiti'a. Lupte serióse; in fine se priimesce aline'a; toti ministrii, si cei mai multi Transsilvani contr'a.

Nr. 43—2

Concursa.

La scóla populara romána ortodoxa din Vidr'a de susu, Cerculu Campeni, Comiatu Alb'a-Iuli'a, se cere unu Invetiatoriu cu salariu anualu 140 fl. v. a. quartiru liberu si lemne pentru incalditu.

Pentru acestu postu sa deschide concursu pana in 1 Decembre a. c. st. v. Doritorii de a-lu ocupá, au atrimite in Campeni la scaunulu Protopopescu pre lángha petitiune timbrata cu 50 cruceri,

a) Atestatu ca au absolvatu cu sporiu Gimnasiulu micu, séu celu putínu 4 clase normale si cursulu pedagogicu in Sabiuu cu sciinti'a cantariloru bisericesci.

b) Atestatu de portarea morala, si

c) Atestatu de botezu ca e de religiunea gr.-orientala.

Campeni 16 Novembre 1864.

Inspectorulu scol. distr. din Protop. Campeni.

I o a n n P a t i t i a m. p.

Nr. 41—3

Concursa.

Pentru ocuparea statuniloru invetiatoresci, din opidulu montanu Rosi'a, si comun'a Abrudu-satu, se deschide concursu, pána la 30 Novembre a. c. st. v.

Emolumentele pentru fiacare statiune, suntu 120 fl. v. a. cortelu liberu, lemne de focu, si jumetate de parte, din venitele cantoriei.

Doritorii de a ocupá unulu din aceste posturi, provediendu-si cererea, cu Atestatu despre absolvarea studiiloru sciintifice si pedagogice, despre portarea morala, despre cunoscinti'a cantariloru bisericesci, si ca este de confessiunea ortodoxa; au de a o asterne la subscriulu, pána la terminulu mai susu prefiptu, spre a se poté asterne Escellentiei Sele présantitului D. Episcopu diecesanu, spre parintesc'a intarire.

Abrudu in 5 Novembre 1864.

Inspectorulu sc. gr. or. din Protopopiatulu Zlatnei de josu.

I o a n n e G a l l u m. p. Adm. protop.

Nr. 42—2

Anonciu.

Priimindu subscriulu negotiatori'a de sub firm'a C o n s t a n t i n u B a r d o s i in Muresiu—Osiorheiu sub firm'a sea, are lipsa de 2 invetiacei, carii pre lángha calitáțile de a fi absolvitu un'a clasa reala, séu gimnasiala, sa cunósca limb'a romána si magiara.

Doritorii de a intrá suntu rogati a tramite epistolele loru francate in restempu de 4 septemáni la M.-Osiorheiu.

I o a n n B a r d o s i Negotiatoriu de márfuri de moda.

Comentariu la pre'nalt'a Patenta din 21 Iuniu 1854, partea I. si partea II. — lucratu pentru poporulu románu de Ioanne Puscariu, Administratoru comitatensu — se afla de vendiare in tipografi'a diecesana; ambe brosiurate cu 1 fl. 50 xr. v. a.

Editor'a si tipariulu tipografiei diecesane.